

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

Przykłady wspierania projektów
dla młodych rolników oraz
młodych osób z europejskich
obszarów wiejskich

European Network for
Rural Development

Sfinansowała

Komisja
Europejska

European Network for
Rural Development

Europejska Sieć na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

Europejska Sieć na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich przyczynia się do skutecznego wdrażania programów rozwoju obszarów wiejskich (PROW) na terenie całej Unii Europejskiej.

Każde państwo członkowskie ustanowiło krajową sieć obszarów wiejskich, która gromadzi wszystkie organizacje i podmioty administracyjne zaangażowane w sferze rozwoju obszarów wiejskich.

Europejska Sieć na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich zapewnia współpracę na szczeblu unijnym między krajowymi sieciami obszarów wiejskich, organami administracji krajowej oraz organizacjami europejskimi. <http://enrd.ec.europa.eu/en/en-rd-presentation.cfm>

Więcej na: [stronie Europejskiej Sieci na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich](http://enrd.ec.europa.eu) (<http://enrd.ec.europa.eu>)

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

Istotnym aspektem działalności krajowej sieci obszarów wiejskich oraz Europejskiej Sieci na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich jest wymiana informacji. Niniejsza broszura stanowi część serii wydawniczej Europejskiej Sieci na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, której zadaniem jest wspomaganie tej wymiany.

Każde wydanie broszury zawiera opis różnych rodzajów projektów współfinansowanych przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) w ramach programów rozwoju obszarów wiejskich.

Niniejsza edycja broszury poświęcona jest przykładom tych projektów, które umożliwiły rozwój młodym rolnikom oraz młodym osobom z europejskich obszarów wiejskich.

Dotychczasowe publikacje z tej serii dostępne są na stronie [Europejskiej Sieci na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich](http://enrd.ec.europa.eu) w zakładce „biblioteka”¹, natomiast [baza danych projektów PROW](http://enrd.ec.europa.eu)² zawiera wiele dodatkowych przykładów wsparcia, jakiego fundusz ten udziela inicjatywom w zakresie rozwoju obszarów wiejskich.

Redaktor naczelny: Rob Peters, kierownik działu, Dyrekcja Generalna ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich, Komisja Europejska.
Rękopis ukończono w czerwcu 2012 r. Oryginał sporządzono w języku angielskim.

© Unia Europejska, 2012

Powielanie dozwolone pod warunkiem wskazania źródła.

Treść niniejszej publikacji niekoniecznie odzwierciedla opinie instytucji Unii Europejskiej.

Niniejsza publikacja służy wyłącznie celom informacyjnym i nie jest w żaden sposób wiążąca prawnie.

Podziękowania

Zespół redakcyjny krajowego punktu kontaktowego Europejskiej Sieci na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Tim Hudson i Sabria Regragui Mazili.

Zdjęcie na okładce: © Meike Lücke

Wydrukowano w Belgii

Broszurę w wersji papierowej można zamówić za darmo na stronie internetowej księgarni UE: <http://bookshop.europa.eu>

1 http://enrd.ec.europa.eu/publications-and-media/eafrd-project-brochures/en/eafrd_examples_of_projects_brochure_en.cfm

2 http://enrd.ec.europa.eu/policy-in-action/rdp_view/en/view_projects_en.cfm

Spis treści

Przykłady wsparcia udzielonego przez EFRROW projektom dla młodych rolników oraz młodych osób z europejskich obszarów wiejskich

Wstęp: Wspieranie młodych rolników oraz młodych osób z europejskich obszarów wiejskich	3
Inwestycje w gospodarstwa prowadzone przez młodych rolników: CYPR.....	4
Młodzieżowe ośrodki kultury: HOLANDIA	6
Wzrost a produkcja ekologiczna: ESTONIA.....	8
Wspieranie młodych przedsiębiorców: SZWECJA.....	10
Korzyści ze szkoleń z zakresu opieki nad dziećmi: ZJEDNOCZONE KRÓLESTWO ..	12
Perspektywy rozwoju turystyki wiejskiej: HISZPANIA	14
Przyszłość leśnictwa w UE: FINLANDIA.....	16
Kultura młodzieży wiejskiej: BUŁGARIA	18
Obowiązki z zakresu ochrony przyrody: WŁOCHY.....	20

Wspieranie młodych rolników oraz młodych osób z europejskich obszarów wiejskich

Obszary wiejskie potrzebują młodych osób. Bez nich istnieje poważne ryzyko, że życie na terenach wiejskich, którego stanowią ważne ogniwo, zaniknie. Są oni potencjalnymi przedsiębiorcami prowadzącymi działalność wytwórczą w rolnictwie oraz przyszłym pokoleniem rolników i leśników, którzy będą produkować naszą żywność i uprawiać ziemię, tak abyśmy mogli nieprzerwanie korzystać z istotnych zasobów środowiska, m.in. czystej wody, bioróżnorodności siedlisk przyrodniczych oraz energii odnawialnej.

Brak młodych osób stanowi ponadto zagrożenie dla żywotności podstawowych usług świadczonych na obszarach wiejskich tj. szkoły, biblioteki, sklepy, opieka zdrowotna oraz transport publiczny. Młode rodziny z kolei zapewniają trwałość struktury społecznej wiejskich społeczności.

Zróżnicowany i stabilny udział poszczególnych grup wiekowych w ogólnej liczbie ludności wiejskiej jest zatem najlepszą podstawą dla zrównoważonego wzrostu w całej Europie.

Unijna polityka rozwoju obszarów wiejskich uznaje i podkreśla wagę wsparcia udzielanego przez EFRROW młodym rolnikom oraz młodym osobom z europejskich obszarów wiejskich. Zakres pomocy udzielanej młodym osobom przez EFRROW obejmuje szeroki wachlarz różnorodnych projektów ekonomicznych, środowiskowych i społecznych dostępnych w każdym z 27 państw członkowskich.

W niniejszej broszurze zaprezentowano interesujące przykłady projektów tego typu realizowanych przez EFRROW. Część artykułów zamieszczonych w dalszej części broszury przedstawia udane przedsięwzięcia zrealizowane dzięki wsparciu udzielonemu przez fundusz projektom dla młodych osób³ zajmujących się różnymi rodzajami działalności, od działalności rolno-spożywczej po turystykę wiejską.

Pozostałe podkreślają istotną rolę integracyjną, jaką inwestycje EFRROW mogą odgrywać w ramach powstawania obiektów młodzieżowych i rozwoju kultury wiejskiej, przeciwdziałając przy tym zjawisku presji migracyjnej ze wsi do miasta.

Wszystkie opisane tu projekty można traktować jako wzorzec, który może być powielany gdzie indziej, w celu zwiększenia atrakcyjności obszarów wiejskich w oczach młodych Europejczyków jako miejsca pracy, zamieszkania bądź wypoczynku.

Podobne zastosowanie środków z EFRROW przeznaczonych na wspieranie młodych osób może zatem wnieść znaczący wkład w zapewnienie długotrwałego dobrobytu pomyślnie prosperującym, nowoczesnym i zrównoważonym obszarom wiejskim.

3 Zbiorowość osób młodych jest zdefiniowana tu jako ludność w wieku do 40 lat. Odzwierciedla to przepisy regulacyjne EFRROW dotyczące sposobu definiowania młodych rolników.

Inwestycje w gospodarstwa prowadzone przez młodych rolników: finansowanie nowego typu przedsiębiorstw rolnych na Cyprze

Rezultaty projektu rozwoju obszarów wiejskich zrealizowanego na Cyprze świadczą o możliwościach EFRROW w zakresie generowania wielorakich korzyści poprzez koordynację pakietów ukierunkowanego wsparcia finansowego przeznaczanego dla młodych i przedsiębiorczych rolników.

© Vassilis Kyprianou

4

Młodzi rolnicy stanowią przyszłość naszego zaopatrzenia w żywność. Odgrywają oni również kluczowe role w zapewnianiu innych świadczeń pochodzących z odpowiednio rozwiniętych obszarów wiejskich. Jednakże liczba młodych rolników w Europie maleje, co może zagrażać długoterminowej stabilności obszarów wiejskich.

Pomoc finansowa dla młodych rolników dostępna za pośrednictwem środków z programów rozwoju obszarów wiejskich poszczególnych państw członkowskich ma na celu rozwiązanie tej kwestii. Programy rozwoju obszarów wiejskich zapewniają wsparcie finansowe, aby pomóc młodym osobom przynajmniej częściowo zrekompensować koszty uruchomienia rolniczej działalności gospodarczej. Specjalne środki z programów pod nazwą „zakładanie działalności przez młodych rolników” dotyczą młodych rolników w wieku poniżej 40 lat, którzy zakładają gospodarstwo rolne prowadzące działalność gospodarczą i pełnią przy tym funkcję kierującego gospodarstwem.

Kolejnym przykładem cennej pomocy udzielanej młodym rolnikom przez EFRROW są różne działania podejmowane w ramach programów rozwoju obszarów wiejskich, takie jak modernizacja gospodarstw rolnych w celu pokrycia wysokich wydatków związanych z budynkami i wyposażeniem. Wsparcie otrzymywane z EFRROW przez młodych rolników można również wykorzystać do doskonalenia umiejętności związanych z przemysłem rolnym, wspierania dywersyfikacji działalności przedsiębiorstw oraz wzmocnienia działań przyjaznych dla środowiska.

Mówiąc o pakietach wsparcia EFRROW Dacian Cioloș, komisarz UE ds. rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich, powiedział: „Ponad dwie trzecie europejskich rolników ma ponad 55 lat. Musimy zatem zadać sobie pytanie, kto będzie żył na obszarach wiejskich i kto

zapewni przyszłość europejskiemu rolnictwu? Zadaniem, jakie leży przed nami w ramach przyszłej wspólnej polityki rolnej, jest pomóc młodym ludziom prowadzić działalność gospodarczą na obszarach wiejskich i zachęcić ich, by inwestowali w rolnictwo. Z tego powodu – jako dodatkowe działanie wykraczające poza dotychczasowe wsparcie inwestycyjne – sugerujemy, aby zwiększyć wsparcie dla młodych rolników udzielane im podczas pięciu pierwszych lat prowadzenia przez nich własnej działalności.”

Komisarz Cioloș zaproponował ostatnio stworzenie w ramach programów rozwoju obszarów wiejskich *specjalistycznych podprogramów dla młodych rolników*⁴, dzięki którym można by pomagać obiecującym młodym rolnikom w początkowym okresie funkcjonowania ich działalności.

Wsparcie inwestycyjne

Przykład korzyści, jakie powstają, gdy młodzi rolnicy otrzymują pomoc ze środków EFRROW w pierwszych latach istnienia ich działalności, pochodzi z Cypru. Tamtejszy rolnik – Vassilis Kyprianou – otrzymał dofinansowanie na swoje przedsiębiorstwo rolnicze z kilku programów rozwoju obszarów wiejskich.

Pan Kyprianou jest młodym rolnikiem ze wsi Kampia położonej w centralnej części Cypru. Posiada gruntowne wykształcenie w dziedzinie agronomii oraz weterynarii i chciał zainwestować w swoją przyszłość poprzez założenie przedsiębiorstwa rolno-spożywczego. „Przez długi czas marzyłem o prowadzeniu własnego przedsiębiorstwa”, powiedział Kyprianou i dodał: „Zawsze chciałem hodować zwierzęta. Jako zapalony obrońca środowiska byłem również zainteresowany ekologiczną uprawą warzyw.”

4 <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=SPEECH/12/260&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

Kyprianou mógł zrealizować swoje marzenia dzięki pomocy finansowej udzielonej przez EFRROW z różnych środków za pośrednictwem cypryjskiego programu rozwoju obszarów wiejskich. Wstępne finansowanie (40 000 EUR) udzielone zostało w ramach specjalnych środków dla młodych rolników („zakładanie działalności przez młodych rolników”). Towarzyszyła mu znacząca kwota (500 000 EUR) ze środków przeznaczonych na wspieranie inwestycji w gospodarstwa hodowlane. „Program rozwoju obszarów wiejskich umożliwił mi założenie własnego przedsiębiorstwa. Fundusze, jakie uzyskałem za jego pośrednictwem, pozwoliły mi pokryć wysokie koszty związane z zakładaniem tego typu działalności.”

„Moim celem było stworzenie gospodarstwa wielouprawowego oferującego zróżnicowaną gamę produktów wyróżniających się wysokimi standardami w zakresie jakości żywności, dobrostanu zwierząt, warunków pracy i wpływu wywieranego na środowisko. Inwestycje w sprzęt i urządzenia niezbędne do osiągnięcia tego celu nie należą do tanich. Mój biznesplan uwzględniał wykorzystanie nowoczesnej technologii i sprzętu używanego do hodowli zwierząt, dojenia oraz produkcji przetworów mlecznych, jak i zbudowanie nowoczesnej szklarni do ekologicznej produkcji warzyw.”

„Moim najważniejszym priorytetem było wykorzystanie możliwie najbardziej zaawansowanej technologii. Była to w moim odczuciu najlepsza metoda na zagwarantowanie jakości w opłacalny sposób. Dzięki pomocy uzyskanej z EFRROW mogłem pozwolić sobie na zakup systemu do elektronicznego znakowania zwierząt oraz dojarek automatycznych. Ponadto otrzymane fundusze przeznaczyłem na zakup sprzętu ultradźwiękowego służącego do wykrywania ciąży u zwierząt. Zbudowałem także silos do przechowywania pokarmu dla zwierząt, w którym znajdują się automatyczny podajnik do paszy i generator prądu.”

„Jeżeli chodzi o szklarnię, pieniądze z EFRROW umożliwiły mi wyrównanie kosztów związanych z budową tego obiektu jak i automatycznego systemu nawadniania, kurtyny termicznej oraz stacji meteorologicznej. Wyposażenie to pozwala mi prawidłowo obliczać i kontrolować zużycie energii i wody.”

Właściwe ukierunkowanie pakietów pomocy EFRROW na rzecz młodych, przedsiębiorczych rolników może przynieść obywatelom UE szereg korzyści.

Efekty mnożnikowe

Dzięki niniejszemu projektowi powstały dwa pełnoetatowe miejsca pracy. Pan Kyprianou jest bardzo zadowolony z wyników swojego biznesplanu. „Wszystkie moje produkty są sprzedawane pod nazwą firmową „Riverland Bio Farm” i trafiają na stoły klientów z całego Cypru. Rozszerzyłem swoją działalność o handel zagraniczny i znalazłem nabywców produkowanego przeze mnie nabiału w greckich Salonikach.”

pozytywnym rezultatem rozwoju gospodarczego będącego następstwem projektu EFRROW towarzyszą korzystne zjawiska społeczne. Młody rolnik udostępnia bowiem swoje przedsiębiorstwo jako „*Zielone Centrum Pomocy*”⁵. „Moje gospodarstwo oferuje ergoterapię dla osób uzależnionych od narkotyków, które leczą się ze swojego nałogu. Podczas rehabilitacji uczestnicy terapii pomagają sprzedawać produkty z gospodarstwa na lokalnym rynku. Ich zaangażowanie w życie gospodarstwa umożliwia im powrót do życia w społeczeństwie”, wyjaśnia Kyprianou.

Tego typu inwestycja EFRROW w przedsiębiorstwo młodego rolnika przynosi w związku z tym cenne efekty mnożnikowe. Pan Kyprianou osiągnął zarówno wydajność środowiskową, jak i sukces w tworzeniu miejsc pracy. Jego przedsiębiorstwo odegrało również istotną rolę w procesie integracji społecznej. Taki stan rzeczy odpowiada zaleceniom wynikającym z niedawno przeprowadzonej przez UE ewaluacji poziomu wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej dla młodych rolników. Podkreślono w niej zarówno znaczenie kierowania wsparcia w ramach tejże polityki do kompetentnych, młodych rolników, jak i korzyści połączenia pakietów wsparcia EFRROW dla młodych rolników poprzez powiązanie poszczególnych środków z programów rozwoju obszarów wiejskich.

„Moim celem było stworzenie gospodarstwa wielouprawowego oferującego zróżnicowaną gamę produktów wyróżniających się wysokimi standardami.”

Vassilis Kyprianou

5 http://enrd.ec.europa.eu/themes/social-aspects/social-farming/en/social-farming_en.cfm

Młodzieżowe centra kultury: wielofunkcyjny dom kultury zyskuje sympatię holenderskiej młodzieży

Pomoc, jakiej EFRROW udziela w ramach projektów wsparcia młodzieży z obszarów wiejskich, może mieć korzystny wpływ na ochronę długoterminowej żywotności społeczności z obszarów wiejskich.

Odwrócenie tendencji migracyjnych młodzieży z europejskich obszarów wiejskich nadal stanowi ogromne wyzwanie. Czynniki, które odpowiadają za odpływ młodych osób ze wsi do miast, są dobrze znane. Przyczyny wyludniania obszarów wiejskich zostały zwięźle podsumowane w sprawozdaniu Parlamentu Europejskiego z 2010 r. zatytułowanym: „*Jak promować rolę młodzieży z wiejskich obszarów Europy?*”⁶. Zwrócono w nim uwagę na potencjał EFRROW, dzięki któremu może on przeciwdziałać odpływowi młodzieży z obszarów wiejskich oraz zaznaczało, że powstrzymanie exodusu młodych ludzi ze wsi wymaga skoordynowanych wysiłków na wielu innych polach.

Istotną częścią tego wielkiego wyzwania jest zapewnienie młodym osobom równych szans w zakresie dostępu do interesujących je usług rozrywkowych i rekreacyjnych. W ramach holenderskiego projektu EFRROW zajmującego się tego typu działalnością na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, powstało cieszące się popularnością, wielofunkcyjne młodzieżowe centrum kultury.

Koordynatorem projektu „Rock Foundation”, który został opracowany z myślą o młodych ludziach z obszarów przybrzeżnych wokół miasta Urk w prowincji Flevoland, jest Pieter Brands. Opisuje on, w jaki sposób narodziła się inicjatywa młodzieży z obszarów wiejskich. „W naszym regionie żyje duży odsetek młodzieży. Około połowa spośród 19 tys. mieszkańców nie ukończyła jeszcze 20. roku życia. Jest to dość nietypowy stan rzeczy jak na warunki naszego kraju, jednak pomimo wysokiej liczby młodych mieszkańców nie dysponowaliśmy odpowiednimi obiektami, z których mogliby oni korzystać.”

© Leendert Baak

„Na powstaniu podobnych obiektów zależało zwłaszcza dwóm lokalnym grupom młodzieżowym. Pierwsza obejmowała nastolatki między 12. a 16. rokiem życia, druga z kolei koncentrowała się na ich starszych kolegach w wieku 16 lat i powyżej. Wspólnie grupy sformowały Rock Foundation – organ zarządzający, który zaproponował budowę nowoczesnego, wielofunkcyjnego centrum młodzieżowego.”

Zaangażowanie młodzieży

Projekt Rock Foundation o wartości prawie 1 mln EUR otrzymał z krajowego programu rozwoju obszarów wiejskich dotację, która pokryła 60% całkowitych wydatków. Pieniądze te wykorzystano na budowę i wyposażenie nowego centrum o wysokim standardzie, w tym na zestaw nowoczesnych urządzeń samodzielnie wybranych przez młodych ludzi.

Angażowanie młodzieży wiejskiej w opracowywanie adresowanych do niej systemów wsparcia zwiększa ich skuteczność i stanowi dobry wzorzec dla projektów rozwoju obszarów wiejskich. Pan Brands tłumaczy, w jaki sposób podejście reprezentowane przez Rock Foundation dawało wyraz powyższym zasadom. „Młodzi ludzie byli zaangażowani w tworzenie planów budynku, jak również w proces podejmowania decyzji dotyczących wyposażenia i projektu. Zajmują w Rock Foundation stanowiska kierownicze, takie jak przewodniczący czy sekretarz oraz pełnią rolę członków komitetu. Korzystamy także z licznej grupy wolontariuszy. Stosujemy demokratyczne podejście. Wymaga ono wprawdzie sporego nakładu czasu, ale jest dobrym rozwiązaniem, dzięki któremu młodzi ludzie

uzmysławiają sobie, że dobro projektu zależy od nich, biorą za niego odpowiedzialność i dbają o niego.”

Zaangażowanie młodzieży jest podtrzymywane poprzez technikę „wyznaczania następców”, która przygotowuje nowe pokolenie młodych ludzi do przejęcia obowiązków komitetu zarządzającego, gdy ich starsi koledzy „wyrastają” z projektu. „Taki sposób postępowania jest absolutnie niezbędny, by projekt nie trafił na młodzieżowej świeżości”, zauważa Brands i dodaje: „Istotnym warunkiem wstępnym do zapewnienia ciągłości tam, gdzie jest ona potrzebna, jest ponadto korzystanie z usług stałych pracowników.”

Brands wycisza kolejne wskazówki zgromadzone przez zajmujący się projektem zespół, które mogą okazać się przydatne dla społeczności zainteresowanych podobnym przedsięwzięciem. „Radziłbym zwrócić uwagę na wygląd budynku. Jest ważne, żeby wewnątrz i atmosfera odzwierciedlały upodobania i zainteresowania młodych ludzi. Fakt, że przeznaczaliśmy odpowiednio dużo czasu na właściwe wykonanie tej fazy projektu, okazał się bardzo przydatny.”

„Kolejna nauka, którą wynieśliśmy, dotyczyła potęgi promocji i reklamy. Wsparcie, jakie otrzymaliśmy, zyskaliśmy dzięki pośrednictwu mediów, poprzez które na bieżąco informowaliśmy ludzi o rozwoju projektu. W czasie poszczególnych faz pracy nad projektem publikowaliśmy komunikaty prasowe. Poświęciliśmy też dużo czasu na tłumaczenie młodym ludziom, co dzieje się z koncepcją ich projektu, gdy ten powoli zamienia się w rzeczywisty budynek. Kontakt z zainteresowanymi jest bardzo przydatny, pomógł nam zdobyć wolontariuszy, którzy zajęli się różnymi aspektami przedsięwzięcia, jak na przykład zbieraniem funduszy czy malowaniem budynku.”

Obiekty wielofunkcyjne

Od momentu otwarcia w lutym 2011 r. z centrum wybudowanego w ramach projektu EFRROW korzysta średnio 500 młodych ludzi tygodniowo, liczba ta wzrasta w okresach świątecznych i urlopowych. „Centrum zaprojektowano jako obiekt wielofunkcyjny, w którym każdy znajdzie rozrywkę dla siebie. Młodzież wykorzystuje ośrodek do realizowania swoich muzycznych pasji. Zespoły odbywają tutaj swoje próby, organizowane są też lekcje muzyki.”

„Naczelną ideą, która nam przyświeca, jest oczywiście dobra zabawa każdego użytkownika obiektu, dlatego zapewniamy różnego rodzaju rozrywki, jak stoły bilardowe, stoły do tenisa, czy gry komputerowe. Organizujemy również imprezy tematyczne inspirowane pomysłami młodych ludzi, takie jak turnieje gier Lego albo zabawa przy muzyce lat sześćdziesiątych. Oferujemy ponadto wyjazdy

Metoda „wyznaczania następców” może sprawić, że pożyteczne funkcje społeczne inicjatyw dla młodzieży z obszarów wiejskich będą pełnione przez nie nieprzerwanie.

wakacyjne oraz wykorzystujemy elementy edukacji nieformalnej, udzielając informacji na temat zajęć szkolnych oraz organizując wystawy. Jednym z naszych najważniejszych celów jest przeciwdziałanie zjawisku spożycia alkoholu i środków odurzających przez nieletnich. Realizujemy go, oferując młodym ludziom miejsce, gdzie mogą nawiązywać kontakty towarzyskie w bezpieczny sposób”, deklaruje Brands.

Wierzy, że projekt EFRROW pozytywnie wpłynął na młodych ludzi z Urk i jest pożytecznym narzędziem, dzięki któremu można przeciwdziałać tendencjom depopulacyjnym na obszarach wiejskich. „Z informacji, które posiadamy, wynika, że większość młodych osób w okolicy deklaruje chęć pozostania na miejscu. Za ten stan rzeczy odpowiada częściowo budowa obiektu powstałego z inicjatywy programu rozwoju obszarów wiejskich. Jest całkiem prawdopodobne, że z ośrodka korzystać będą w przyszłości dzieci młodych osób, które uczęszczają do niego obecnie.”

„*Młodzi ludzie byli zaangażowani w tworzenie planów budynku, jak również w proces podejmowania decyzji na temat jego wyposażenia i konstrukcji.*”

Pieter Brands, The Rock Foundation

© Leendert Baak

Wzrost a produkcja ekologiczna: EFRROW jako wartość dodana soku jabłkowego produkowanego przez młodą bizneswoman w Estonii

Rozwiązanie problemów związanych z wyludnianiem obszarów wiejskich pozostaje wyzwaniem dla państw członkowskich. Wsparcie udzielane przez EFRROW małym przedsiębiorstwom wiejskim prowadzonym przez młode kobiety może być odpowiednim bodźcem do powstrzymania tendencji depopulacyjnych.

*Finansowane przez UE badania*⁷ dotyczące problemów związanych ze zmianami demograficznymi na obszarach wiejskich w Europie wskazują, że młode i dobrze wykształcone kobiety stają się grupą społeczną, która najchętniej opuszcza regiony peryferyjne. Te zaburzenia równowagi płci mogą zwiększyć już istniejące obawy dotyczące zachwiania struktury wiekowej oraz „drenażu mózgów” w społecznościach z terenów wiejskich. Populacje z obszarów wiejskich składające się głównie z obywateli w podeszłym wieku bądź osób płci męskiej znajdują się w niekorzystnym położeniu, ponieważ zagrożona jest ich przyszła żywotność.

Utrzymanie zrównoważonych pod względem płci społeczności, w których występuje podobna liczba przedstawicieli zarówno obu płci jak i różnych grup wiekowych, pozostaje zatem jednym z podstawowych celów realizowanych przez państwa członkowskie w ramach działań na rzecz rozwoju obszarów wiejskich.

Pomoc oferowana przez EFRROW za pośrednictwem programów rozwoju obszarów wiejskich może zapewnić młodym kobietom (jak i mężczyznom) nowe możliwości, a tego rodzaju wsparcie finansowe może przeciwdziałać czynnikom, które prowadzą do odpływu ludności. Dobrym przykładem ilustrującym sukces odniesiony za sprawą dofinansowania udzielonego przez EFRROW jest historia młodej bizneswoman z Estonii, która dzięki dotacjom mogła rozwinąć własną działalność zajmującą się ekologiczną produkcją owoców.

© Tim Hudson

Działania ekologiczne

Triinu Schneider ma 35 lat i mieszka w niewielkiej wiosce położonej na wyspie Hiiuma. Pani Schneider rozumie przyczyny, dla których młodzi ludzie opuszczają odległe, peryferyjne obszary, takie jak tereny wysp: „Wielu młodych Estończyków wyjeżdża za granicę ze względu na oferowane tam wyższe zarobki i lepszy standard życia. Uważam, że dobrze jest, gdy istnieją możliwości pozwalające młodym ludziom założyć własne przedsiębiorstwo, ponieważ otwiera to dla nich perspektywę dalszego rozwoju zawodowego. Musiałam ciężko pracować, żeby mój pomysł na działalność uzyskał finansowe wsparcie, ale było warto. Teraz mam poczucie, że realizuję przedsięwzięcie, które dostarcza pożytecznych usług mi jak i innym mieszkańcom mojej wyspy oraz całej Estonii.”

Pani Schneider otrzymała wsparcie z EFRROW, z którego częściowo sfinansowała zakup nowego sprzętu do pasteryzacji, który umożliwił jej rozszerzenie działalności w zakresie produkcji soków wyciskanych. Kobieta opowiada o początkach przedsięwzięcia: „W okolicy znajduje się ponad 50 ha sadów jabłkowych. Posiadam prasę oraz rozdrabniacz do owoców, których używam do produkcji soku jabłkowego z owoców z okolicznych sadów. Wypożyczam też mój sprzęt sadownikom w ramach usług komercyjnych.”

„Moja wyciskarka do soków cieszy się popularnością, ponieważ wielu sadowników posiada własną prasę do owoców. Nawet jeżeli

dysponują podobnym sprzętem, nie mają czasu, by z niego korzystać, bo wyciskanie owoców to bardzo pracochłonna czynność. Za pomocą mojej prasy jestem w stanie wyprodukować 100 litrów soku jabłkowego w około 20 minut, co sprawia, że jest to atrakcyjna usługa.”

„Chciałam poprawić jakość mojego soku poprzez zastosowanie ulepszonego procesu pasteryzacji, który ułatwiłby mi produkcję produktu o dłuższym okresie trwałości. Rozmawiałam z moimi klientami, którzy powiedzieli mi, że również chcieliby skorzystać z nowoczesnej technologii pasteryzacji, wyciskając własne owoce przy użyciu mojego sprzętu. Zdałam sobie sprawę, że mogłabym zapewnić bardziej kompleksowe usługi sobie i moim klientom pod warunkiem, że znajdę odpowiedni sprzęt do pasteryzacji. Po krótkich poszukiwaniach znalazłam odpowiednią instalację do pasteryzacji od dostawcy z Austrii.”

„Proces ubiegania się o dotacje był chwilami dość skomplikowany, ale nie poddawałam się. Z pomocą moich doradców otrzymałam z estońskiego programu na rzecz rozwoju obszarów wiejskich wystarczająco wysokie dofinansowanie, by pokryć ok. 50% kosztów związanych z zakupem nowego sprzętu. Nowe urządzenie wniosło wielkie zmiany do sposobu, w jaki funkcjonuje moje przedsiębiorstwo – wydajność procesu wyciskania owoców wzrosła aż o 500%”, z zadowoleniem podsumowuje pani Schneider.

Produkty o potencjale rynkowym

Wsparcie inwestycyjne, jakie pani Schneider otrzymała z EFRROW, by rozwinąć swoje przedsiębiorstwo, zapewniło jej środki do rozszerzenia działalności oraz zapewnienia nowych nabywców dla jej produktów. „Dzięki instalacji do pasteryzacji moje produkty mają większy potencjał rynkowy. Wcześniej reklamę moich produktów opierałam na fakcie, że są one naturalne i ekologiczne. Nadal zresztą podkreślam tę cechę, ale teraz mogę reklamować je dodatkowo jako produkty, które charakteryzują się wyższą jakością pasteryzacji, co z kolei odpowiada sklepom, które wolą „stabilny produkt” dający im większą elastyczność sprzedaży.”

„Obecnie sprzedaję moje produkty w 66 różnych miejscach, także za pośrednictwem Internetu oraz pracuję nad dalszym rozszerzeniem moich rynków zbytu. Staram się uczestniczyć w targach handlowych zarówno w Estonii jak i za granicą. Z przyjemnością odebrałam zielony znak jakości przyznany mi przez krajowe władze jako wyróżnienie za standardy jakości spełniane przez moje produkty. Nagroda ta została doceniona przez moich klientów i z pewnością pomoże mi w sprzedaży moich wyrobów.”

Na terenie całej UE pomoc otrzymywana z EFRROW jest wykorzystywana w celu poprawy jakości i konkurencyjności lokalnych produktów żywnościowych.

© Triinu Schneider

„Nauczyłam się, że sprzedawcy detaliczni, zwłaszcza większe sieci sklepów, niechętnie zaopatrują się w produkty małych przedsiębiorstw takich jak moje. Przekonałam się, że najlepszym sposobem stopniowego pozyskiwania nowych kanałów sprzedaży jest nawiązywanie indywidualnych kontaktów, czemu zawdzięczam dobre relacje z moimi klientami.”

Pani Schneider rozważa również plany dalszego rozwoju przedsiębiorczości, który wiąże z wytwarzaniem innych napojów z jabłek. „Zastanawiam się nad wykorzystaniem mojego nowego sprzętu do produkcji cydru. Towarzyszyłaby temu konieczność sprostania większej ilości wymogów prawnych niż w związku z pasteryzacją czystego soku owocowego, ale sądzę, że gdyby udało mi się uzyskać licencję, byłabym w stanie wytwarzać produkt dobrej jakości. W czasie zbiorów zatrudniam obecnie ponad 30 sezonowych pracowników i mam nadzieję, że ich liczba w przyszłości wzrośnie.”

Historia sukcesu odniesionego przez małe wiejskie przedsiębiorstwo ukazuje potencjał, jaki drzemie w młodych ludziach z terenów wiejskich. Z pomocą EFRROW ich wysiłki mogą stworzyć nowe możliwości rozwoju, które przyczynią się do zmniejszenia tendencji do wyludniania pośród ich rówieśników.

” Wydajność procesu wyciskania owoców wzrosła aż o 500%. ”

Triinu Schneider

Wspieranie młodych przedsiębiorstw: program rozwoju działalności gospodarczej w Szwecji stawia na młodych przedsiębiorców z obszarów wiejskich

Mentoring, szkolenia i partnerskie uczenie się – oto kluczowe elementy zwieńczonego sukcesem programu EFRROW, który pomógł młodym Szwedom z obszarów wiejskich założyć własną działalność gospodarczą.

Szwecja może pochwalić się znacznymi dokonaniem w zakresie stowienia funduszy rozwoju obszarów wiejskich UE na rzecz wspierania integracji młodych ludzi na obszarach wiejskich. Świadczy o tym m.in. fakt, że w *puli nagród przyznawanych co roku przez krajową sieć obszarów wiejskich w ramach specjalnego programu*⁸, przewidziana jest osobna nagroda dla projektów młodzieżowych w kategorii najskuteczniejszych przedsięwzięć EFRROW. W ubiegłym roku zwyciężył projekt, który polegał na wspieraniu młodych ludzi w rozwijaniu ich własnych przedsiębiorstw wiejskich.

Zapotrzebowanie na tego typu projekt EFRROW zostało zgłoszone przez młodzieżowy oddział Federacji Szwedzkich Rolników w hrabstwie Jönköping (LRF ungdom). „Wielu miejscowych rolników urodzonych w latach 40. zbliżało się do wieku emerytalnego, ale stosunkowo niewielu młodych ludzi było skłonnych do przejęcia ich gospodarstw”, mówi Petra Svensson z projektu LRF ungdom i dodaje: „Aby zmobilizować młodych ludzi do założenia przedsiębiorstwa i przy okazji zapewnić społecznościom wiejskim możliwość rozwoju, wpadliśmy na pomysł stworzenia programu szkoleń i coachingu dla młodych przedsiębiorców z sektora ekologicznego.”

Na rzecz programu „Zielony przedsiębiorca” przydzielono około 145 000 EUR dofinansowania. Kwota ta miała pokryć koszty operacyjne, promocję usług, prowadzenie szkoleń, organizację mentoringu i wspieranie młodych przedsiębiorców. „Naszym celem jest zapewnić młodym przedsiębiorcom stosowny rodzaj wsparcia na odpowiednim etapie rozwoju ich działalności”, podkreśla pani Svensson. „Chcemy pomóc im w zdobywaniu wiary w ich własne pomysły. Czynimy to poprzez połączenie szkoleń i partnerskiego uczenia się.”

© Joakim Didrik

„Szczególnie pomocny rodzaj wsparcia oferowanego przez nas młodym ludziom polega na udostępnieniu im sieci kontaktów biznesowych wśród pracowników różnych urzędów, banków i innych podmiotów udzielających wsparcia przedsiębiorstwom. Równie pomocne jest zapraszanie młodych ludzi na regularne spotkania, na których mogą wymienić się swoimi doświadczeniami. Sprawia to, że nie czują się osamotnieni w swoich zmaganiach”, mówi pani Svensson. Dzięki programowi własną firmę założyło dotąd ośmioro młodych ludzi. Zainteresowanie inicjatywą młodzieżową zatacza coraz szersze kręgi – jako skuteczne narzędzie promocyjne wykorzystuje się media społecznościowe. Strona projektu na Facebooku miała na początku 2012 r. już ponad 180 fanów.

Stajnia dla koni

Jedną z osób, które skorzystały z projektu EFRROW, jest Joakim Didrik, 20-letni syn rolnika ze wsi Haddås. Pan Didrik, który uczęszczał do technikum elektrycznego, odbywa obecnie praktyki zawodowe w sektorze budowlanym. Wybrał tę ścieżkę kariery, by zabezpieczyć swoją sytuację finansową, ale jednocześnie nigdy nie zrezygnował z planów założenia stajni dla koni. „Nasza rodzina od zawsze miała konie, zarówno nasze własne jak i należące do ludzi, którzy wynajmowali boksy w naszej stajni. Byłem więc świadom, że wynajmowanie stajni, karmienie koni oraz uczenie jazdy konnej może być źródłem dochodów”, komentuje pan Didrik, sam będący wyśmianym jeźdźcem.

„Rozmawiałem z rodziną o możliwości założenia stajni, a niedługo potem dowiedziałem się o programie „Zielony Przedsiębiorca”.

Program wydawał się bardzo użyteczny – podczas cyklu szkoleń miałem szansę dowiedzieć się sporo o tajnikach prowadzenia działalności. Moim celem było połączenie pracy jako elektryk ze stopniowym rozwijaniem własnej stajni dla koni.”

„Ponieważ chciałem rozwijać moją działalność na terenie naszego gospodarstwa, które jest gospodarstwem ekologicznym, mój pomysł odpowiadał standardom programu „Zielony przedsiębiorca”. Moje propozycje zostały pozytywnie odebrane zarówno przez osobę kierującą projektem jak i pozostałych uczestników. Zmobilizowało mnie to do podjęcia kroków w celu założenia własnej działalności. Dzięki programowi dowiedziałem się, jak znaleźć odpowiednie fundusze oraz jak ubiegać się o dotacje inwestycyjne. Uczestniczyłem również w wykładach prowadzonych przez pracowników z Urzędu Skarbowego.

Uczyliśmy się o planowaniu działalności gospodarczej, reklamie i innych kwestiach, które należy wziąć pod uwagę, zakładając własną działalność. Zwrócono nam także uwagę na różnego rodzaju problemy, z którymi mogą borykać się przedsiębiorcy.

„Moja działalność będzie rozwijać się powoli, jako że rynek usług jeździeckich jest dość niszowy. Mimo to planuję zdobywać co raz więcej klientów, tak abym mógł kiedyś zrezygnować z mojej pracy jako elektryk i całkowicie skupić się na prowadzeniu stadniny. Podoba mi się tu, gdzie się wychowałem, więc chciałbym tu zostać. Chcę również udowodnić, że można zostać na wsi i rozwinąć przynoszące zyski, zielone przedsiębiorstwo”, podsumowuje pan Didrik.

Działalność rękodzielnicza

Kolejnym młodym przedsiębiorcą, który skorzystał z programu EFRROW jest Caroline Wahl Johansson, młoda matka i artystka rękodziela. Otrzymała wsparcie z programu „Zielony Przedsiębiorca”, gdy zaproponowała, że przekształci swoje rękodzielnicze hobby w komercyjne przedsięwzięcie. „Wpadłam na ten pomysł w czasie urlopu macierzyńskiego. Chciałam zostać w domu, zaczęłam więc zastanawiać się, w jaki sposób pogodzić prowadzenie działalności w domu z opieką nad dziećmi”, opowiada pani Wahl Johansson.

© Caroline Wahl Johansson

Programy mentoringu i dalsze wsparcie to skuteczne narzędzia pomocy młodym ludziom i młodym rolnikom w zakładaniu własnych przedsiębiorstw wiejskich.

„Mogę pracować nad moimi wyrobami nawet w towarzystwie moich pociech. Czasami zresztą trochę mi pomagają. Większość moich wyrobów powstaje z inspiracji przyrodą. Do ich stworzenia używam sporo naturalnych materiałów, które zbieram w okolicznych lasach. Można więc powiedzieć, że prowadzę zieloną działalność. Wytwarzam oryginalne wyroby rękodzielnicze. Sprzedaję również niektóre dzieła innych artystów. Dodatkowo kupuję używane rzeczy, np. meble, które odnawiam, a następnie sprzedaję w recyklingowanej formie.”

„Program »Zielony Przedsiębiorca« okazał się dla mnie pomocny – umożliwił mi kontakt z innymi przedsiębiorcami, którzy podobnie jak ja chcieli prowadzić działalność na wsi. Już sama możliwość obserwowania osób, które miały odwagę przetestować swoje pomysły w praktyce, zachęciła mnie do rozwijania własnej inicjatywy”, zauważa pani Wahl Johansson.

Sukces projektu EFRROW zachęcił LRF ungdom do rozszerzenia zakresu jego realizacji poza pierwotny obszar Jönköping. Obecnie planuje się powielić pomysł w sąsiadującym regionie administracyjnym Halland. Plany rozszerzenia zasięgu projektu będą przygotowywane w oparciu o

doświadczenia zdobyte podczas pierwszego etapu jego realizacji. Podkreślają one znaczenie wsparcia w zakresie doradztwa biznesowego udzielanego młodym przedsiębiorcom podczas początkowej fazy zakładania ich własnych przedsiębiorstw.

„ Nagroda w kategorii »projekt młodzieżowy« przyznawana przez krajową sieć obszarów wiejskich w ramach puli nagród za najlepsze rozwiązania gospodarcze jest pożyteczną metodą wspierania wysokiej jakości projektów realizowanych w ramach planu rozwoju obszarów wiejskich dla młodzieży. ”

Hans-Olof Stålgren, szwedzka sieć obszarów wiejskich

Korzyści ze szkoleń z zakresu opieki nad dziećmi: wsparcie dla rodziców przyszłych mieszkańców obszarów wiejskich na terytorium Irlandii Północnej

Pomoc udzielana przez EFRROW na rzecz projektów związanych z opieką nad dziećmi może zapewnić na wsi rozwój usług, które wspierają wczesny rozwój dziecka, a także poprawiają dostęp do rynku pracy dla rodziców i wychowawców nieletnich.

Usługi w zakresie opieki nad dziećmi stanowią ważne narzędzie rozwoju obszarów wiejskich. Opieka nad dziećmi daje rodzicom ze społeczności wiejskich większe szanse zatrudnienia. Odnosi się to w szczególności do kobiet, których kariera zawodowa jest często ograniczona przez pełnione przez nie tradycyjne obowiązki rodzinne. Istotny jest też fakt, że opieka nad dziećmi pomaga najmłodszym integrować się i rozwijać od najwcześniejszych lat.

Fakty te zostały podkreślone przez Androullę Vassiliou, komisarza UE ds. edukacji, kultury, wielojęzyczności i młodzieży, we wstępie do komunikatu Komisji z 2011 r. zatytułowanego: *„Wczesna edukacja i opieka – zapewnienie naszym dzieciom dobrego startu w przyszłość”*⁹. Komisarz Vassiliou zaznaczyła: „Inwestowanie we wczesną edukację i opiekę nad dziećmi jest jedną z najlepszych rzeczy, jakie możemy zrobić dla naszych dzieci i dla przyszłości Europy.”

Istotnie, inwestycje w zakresie opieki nad dziećmi na obszarach wiejskich mogą wносить bezpośredni wkład na rzecz programów strategii zatrudnienia UE i poszczególnych państw członkowskich, które do 2020 r. mają wspólnie na celu zwiększenie uczestnictwa w rynku pracy kobiet i mężczyzn (w wieku 20-64 lat) do 75%. Wsparcie udzielane przez EFRROW na rzecz różnego typu opieki nad dziećmi może zostać wykorzystane, by pomóc UE w osiągnięciu powyższego celu.

W finansowanym przez UE badaniu, w którym porównano *możliwości korzystania z opieki nad dziećmi w różnych częściach Europy*¹⁰, podkreślono znaczenie takiego wsparcia dla usług w zakresie opieki nad dziećmi na terenach wiejskich. W badaniu tym potwierdzono, że przystępna cenowo i powszechnie dostępna opieka nad dziećmi

© European Union

jest niezwykle istotna z punktu widzenia czynnych zawodowo rodziców. Jednocześnie odnotowano, że w większości krajów występują różnice pomiędzy poszczególnymi regionami w dostępności usług w zakresie opieki nad dziećmi. Podkreślono wyraźne rozbieżności istniejące między usługami w zakresie opieki nad dziećmi dostępnymi na obszarach miejskich i wiejskich oraz zwrócono uwagę na różnice w znaczeniu, jakie poszczególne państwa nadawały konieczności poprawy opieki nad dziećmi na obszarach wiejskich.

Rozwój usług w zakresie opieki nad dziećmi

Dobrym przykładem na to, w jaki sposób wsparcie EFRROW może zostać wykorzystane w celu poprawy jakości usług w zakresie opieki nad dziećmi z obszarów wiejskich, jest przypadek Irlandii Północnej, gdzie dzięki funduszom uzyskanym z programu rozwoju obszarów wiejskich zapewniono rodzicom z obszarów wiejskich równiejsze szanse na dostęp do usług w zakresie opieki nad dziećmi.

To właśnie tutaj organ zarządzający planem rozwoju obszarów wiejskich – Departament of Agriculture and Rural Development (pol. Wydział Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich) stworzył własny *plan działania na rzecz ludzi młodych i dzieci*¹¹, w ramach którego wyznacza się tzw. *„Children’s Champion”*¹² – przedstawiciela najmłodszych reprezentującego interesy swoich rówieśników. Wydział wdrożył również specjalny program w zakresie opieki nad dziećmi z obszarów wiejskich, którego celem jest wyjście naprzeciw charakterystycznym wyzwaniom, przed którymi stoją obszary wiejskie w związku z dostarczaniem i dostępnością usług w zakresie opieki nad dziećmi.

9 http://ec.europa.eu/education/school-education/doc/childhoodcom_en.pdf

10 Świadczenie usług w zakresie opieki nad dziećmi – a Comparative Review of 30 państwach europejskich: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&newsId=596&furtherNews=yes>

11 http://www.dardni.gov.uk/children_and_young_people_s_action_plan_2011-2013.pdf

12 http://www.dardni.gov.uk/index/publications/pubs-dard-agenda-for-equality/publications_agenda_for_equality-childrens-champion-tor.htm

Dzięki wsparciu EFRROW rozwój sektora usług w zakresie opieki nad dziećmi przyczynia się do społeczno-gospodarczego rozwoju obszarów wiejskich.

Fundusze zasilające program w zakresie opieki nad dziećmi z obszarów wiejskich pochodzą ze współfinansowanego przez EFRROW programu rozwijania umiejętności członków rodzin wiejskich wykorzystującego pieniądze ze środków na szkolenie rolnicze pochodzących z programu rozwoju obszarów wiejskich. Nowatorskie wykorzystanie wsparcia udzielanego przez EFRROW zapewnia elastyczność, dzięki której fundusze przeznaczone na szkolenie rolnicze mogą zostać spożytkowane na różne cele, w tym dywersyfikację umiejętności beneficjentów programu, co z kolei może zwiększyć odsetek osób zawodowo zajmujących się dziećmi na obszarach wiejskich.

Joan Davis – mieszkanka Ulsteru Środkowego jest jedną z osób, która skorzystała z projektu realizowanego przez EFRROW. Dzięki programowi rozwijania umiejętności członków rodzin wiejskich ukończyła szkolenie z zakresu opieki nad dziećmi. Pani Davis od dawna interesowała się opieką nad dziećmi. System dotacji EFRROW pozwolił jej rozwinąć te zainteresowania poprzez umożliwienie jej zdobycia uznawanych na terenie całego kraju kwalifikacji w zakresie opieki nad dziećmi, nauki i rozwoju.

© Rural Network Northern Ireland

Pani Davis wyjaśnia: „Ze względu na niskie dochody naszego gospodarstwa wspólnie z mężem zaczęliśmy rozglądać się za innymi sposobami zarobku. Przyszło mi do głowy, że opieka nad dziećmi może być potencjalnym sposobem na polepszenie naszej sytuacji finansowej. Pomyślałam sobie, że opieka nad dziećmi jest typem zajęcia, które mogłabym łatwo pogodzić z moimi dotychczasowymi obowiązkami. Mogłabym pracować na terenie gospodarstwa lub poza nim, np. w żłobku albo w szkole, jako asystent nauczyciela. Kolejną ewentualnością było założenie domowej placówki opiekuńczej.”

Trudności finansowe

„Z przyczyn finansowych nie byłam jednak w stanie zdobyć odpowiednich kwalifikacji w tym zakresie – byłam odpowiedzialna za utrzymanie moich studiujących córek. Wtedy dowiedziałam się o wsparciu finansowym udzielanym przez program rozwoju obszarów wiejskich. Na informację tę natknęłam się w broszurze dotyczącej programu rozwijania umiejętności członków rodzin wiejskich. Złożyłam podanie o dotację za pośrednictwem programu

finansowania na przeszkolenie z zakresu opieki nad dziećmi. Na pokrycie kosztów szkolenia otrzymałam 950 GBP (ok. 1100 EUR).”

„Mój kurs opierał się na dwuletnim programie nauczania w niepełnym wymiarze godzin i odbył się w latach 2009-2010. Praktyki zawodowe, które odbyłam w ramach szkolenia okazały się bardzo przydatne. Dzięki nim mogłam wykorzystać nowo nabyte umiejętności, opiekując się dziećmi z uczestniczkami kobiecej grupy wsparcia, która oferuje tego typu usługi mieszkańcom moich rodzinnych stron w okolicach Magherafelt.”

„Oprócz mojej pracy w kobiecej grupie wsparcia, doskonaliłam swoje umiejętności zawodowe, uczęszczając dwa razy w tygodniu do szkoły podstawowej. Dzięki tym doświadczeniom mogłam wykorzystać w praktyce wiedzę, którą zgromadziłam w trakcie trwania kursu, dotyczącą np. promowania zdrowia i rozwoju fizycznego wśród dzieci, czy pomocy przy planowaniu i wdrażaniu ram edukacji wczesnoszkolnej.”

„Pracuję obecnie na rzecz dwóch organizacji zaangażowanych w pomoc rodzicom z obszarów wiejskich, opiekując się dziećmi w żłobkach. Jestem przekonana, że dzięki mojej dotychczasowej pracy zdobyłam bardzo cenne doświadczenia. Opieka nad dziećmi sprawia mi sporo frajdy. Zaczęłam się nawet zastanawiać nad możliwością założenia w przyszłości własnej działalności opiekuńczo-wychowawczej z pożytkiem dla mojej lokalnej społeczności.”

W tym przypadku projekt szkolenia w zakresie opieki nad dziećmi finansowany przez program rozwoju obszarów wiejskich nie tylko poprawił dostępność opieki przedszkolnej dla dzieci oraz zajęć rozwoju osobistego dla rodziców z obszarów wiejskich, ale również zapewnił nowe możliwości na rzecz dywersyfikacji i poprawy dochodów gospodarstwa rodzinnego.

” Pracuję obecnie na rzecz dwóch organizacji zaangażowanych w pomoc rodzicom z obszarów wiejskich, opiekując się dziećmi w żłobkach. Jestem przekonana, że dzięki mojej dotychczasowej pracy zdobyłam bardzo cenne doświadczenia. ” **Joan Davis**

Perspektywy rozwoju turystyki wiejskiej: wspieranie młodzieńczej pomysłowości w hiszpańskim sektorze turystycznym

Dywersyfikacja gospodarcza jest ważnym narzędziem rozwoju europejskich terenów wiejskich. Turystyka wiejska z kolei jest sektorem, który stwarza duże możliwości generowania dochodów. W szczególności dobrze dostosowana do warunków panujących na obszarach wiejskich jest działalność związana z turystyką przyrodniczą. Wśród osób propagujących zakładanie tego typu przedsiębiorstw znajduje się wielu młodych ludzi.

Dzisiejsze pokolenie młodzieży wzrastało w społeczeństwie, które przykłada coraz większą wagę do problemów związanych ze środowiskiem i stanem obszarów wiejskich. Młodzi ludzie zdają sobie sprawę, jak istotna jest dbałość o środowisko wiejskie w celu ochrony usług, których ono dostarcza. Czyste powietrze, woda pitna, żyzna gleba niezbędna do produkcji żywności oraz siedliska dzikiej przyrody to tylko niektóre z nich.

Troska o środowisko jest fundamentem polityki unijnej w zakresie rozwoju obszarów wiejskich. Budująca historia, która pokazuje, w jaki sposób można przełożyć założenia tej polityki na praktykę, miała miejsce w południowo-zachodniej Hiszpanii. To właśnie tutaj młoda bizneswoman skorzystała z pomocy EFRROW za pośrednictwem programu rozwoju obszarów wiejskich regionu Estremadury i założyła dzięki nowatorskiemu pomysłowi przedsiębiorstwo turystyczne.

Dywersyfikacja działalności

Almudena García Álvarez utrzymywała się z turystyki wiejskiej odkąd ukończyła szkołę. Znajomość przemysłu turystycznego zawdzięcza zawodowi instruktora wspinaczkowego. Wiedziała, że w razie zmiany profesji, mogłaby znaleźć w tej branży stałe zatrudnienie. „Przyjdzie kiedyś taki czas, że nie będę w stanie dłużej wykonywać mojej dotychczasowej pracy, bo nie pozwoli mi na to kondycja fizyczna”, przyznaje pani García Álvarez. „Dlatego właśnie zaczęłam zastanawiać się nad innym rodzajem zatrudnienia. Zawsze lubiłam przyrodę, a Estremadura jest regionem bardzo bogatym w zasoby naturalne. Postanowiłam zatem znaleźć sposób na czerpanie dochodów z turystyki przyrodniczej.”

© Almudena García Álvarez

„Szukałam pomysłu na przedsięwzięcie, które odróżniałoby się od propozycji pozostałych agencji turystycznych. Poza kilkoma zagranicznymi przedsiębiorstwami w naszym regionie brak podmiotów specjalizujących się w turystyce przyrodniczej. Zdecydowałam się na turystykę ornitologiczną, uznawszy ją za niszową branżę z dobrymi perspektywami rozwoju. Mój pomysł polegał na udostępnianiu turystom ruchomego obiektu do obserwacji ptaków. Uznałam, że posiadana przeze mnie wiedza dotycząca życia lokalnych ptaków, ich siedlisk oraz potrzeb ochrony czyniła ze mnie osobę odpowiednią do prowadzenia tego typu działalności i utrzymania jej na wysokim poziomie.”

„Dzięki finansowemu wsparciu z programu rozwoju obszarów wiejskich udało mi się przekształcić moją przyczepę w ruchomą stację do obserwacji ptaków. Bez tej dotacji byłoby to praktycznie niemożliwe. Nie dysponowałam kapitałem założycielskim potrzebnym przy tego typu inwestycjach. Młodym ludziom niełatwo zaoszczędzić znaczną sumę albo ubiegać się o pożyczkę z banku. Trudno mówić o zakładaniu własnej działalności bez odpowiednich funduszy zgromadzonych w tym celu. Dzięki pieniądзом, które otrzymałam, mogłam jednak zrealizować swoje plany.”

Pani García Álvarez otrzymała z lokalnego programu rozwoju obszarów wiejskich niemal 31 000 EUR (pieniądze pochodziły z budżetu na rzecz promowania działalności turystycznej na obszarach wiejskich), które przeznaczyła na projekt przekwalifikowania i założenia działalności gospodarczej. Kobieta tłumaczy, jak spożytkowała pieniądze otrzymane z EFRROW: „Pierwszym krokiem był zakup przyczepy i przystosowanie jej do nowej funkcji. Usunęłam wewnętrzne wyposażenie pojazdu, tak aby zapewnić turystom

odpowiednią ilość miejsca do obserwacji ptaków. Następnie przekształciłam dach przyczepy w taki sposób, żeby mógł pełnić rolę tarasu obserwacyjnego, na który można się dostać przez znajdującą się w środku pojazdu drabinę. Zainstalowałam kamery zewnętrzne sterowane od wewnątrz przez technologię Bluetooth. Dużo frajdy sprawiło mi przemalowywanie przyczepy, tak żeby zlewała się z otoczeniem i pozostawała niewidoczna dla ptaków.”

Wyniki projektu PROW

Wyniki projektu realizowanego przez program rozwoju obszarów wiejskich są budujące, a pani García Álvarez jest zadowolona ze swojej nowej działalności. „Podoba mi się sposób, w jaki zarabiam na życie. Moja praca daje mi wiele radości. Cieszę się, że udało mi się osiągnąć mój cel i być zdolną do utrzymywania się z turystyki przyrodniczej. Zamierzam pozyskać szeroką klientelę i spopularyzować mój region jako idealne miejsce do uprawiania turystyki przyrodniczej. Pragnę również udowodnić, że eksploatawanie zasobów naturalnych z umiarem i rozsądkiem przyniesie korzyści miejscowym, turystom i dzikiej przyrodzie.”

„Jestem przekonana, że turystyka przyrodnicza ma szansę stać się sektorem wzrostu w tej części Hiszpanii. Także inni moi rówieśnicy mogliby zwrócić się o pomoc, którą otrzymałam z EFRROW, żeby wykorzystać potencjał turystyczny drzemiący w naszym regionie. Tego typu wsparcie ze strony UE bądź innych źródeł jest niezbędne zwłaszcza w dobie kryzysu. Młodzi ludzie odznaczają się energią i charyzmą, dzięki którym są w stanie tchnąć nowe życie w obszary wiejskie, udostępniając na ich terenie nietypowe atrakcje turystyczne jak moja ruchoma stacja ornitologiczna.”

„Wydaje mi się to szczególnie ważne, ponieważ gospodarka rolna, z którą silnie związany jest dobrobyt naszego regionu, cały czas się kurczy. Nie możemy pozwolić na wyludnienie wiejskich okolic Estremadury, dlatego konieczne jest zapewnienie alternatywnych rozwiązań, które zniechęcą mieszkańców do migracji. Aby móc dalej mieszkać na tych terenach, musimy wykształcić w sobie umiejętność odpowiedniego przekształcania zasobów naturalnych, na których zawsze polegaliśmy. Mam szczęście, że odnalazłam niszę, która jest uzupełnieniem bardziej konwencjonalnych form uprawiania turystyki dostępnych w okolicy”, przyznaje pani García Álvarez.

Dzięki wsparciu z EFRROW nowatorska działalność tej młodej osoby ma obiecujące szanse rozwoju. Pani García Álvarez wpadła zresztą na kolejny pomysł. „Planuję rozglądać się za kolejnymi produktami turystycznymi. Dobrze jest zestroić działalność turystyczną ze

Młodzi ludzie mogą korzystać ze wsparcia EFRROW w celu zapewnienia szerokiej gamy zrównoważonych i innowacyjnych możliwości rozwoju gospodarczego obszarów wiejskich.

© Almudena García Álvarez

15

zmieniającym się rytmem przyrody i skorzystać z możliwości, jakie przynoszą ze sobą kolejne pory roku. Na przykład obecnie, wraz z nadejściem wiosny i niewielkimi opadami deszczu zaczynają rozkwitać orchidee.”

„Kwiaty te wymagają odpowiedniego podłoża. Ziemia w naszym regionie sprawdza się w ich przypadku znakomicie. Ruchoma stacja obserwacyjna mogłaby zabierać turystów do miejsc, gdzie cieszyłby się widokiem tych wspaniałych roślin. Kolejną możliwością jest zlokalizowanie w okolicy nowych obszarów, które byłyby atrakcyjne turystycznie. Moja baza wypadowa znajduje się w pobliżu prowincji Algarve w Portugalii. W przyszłości region ten mógłby stać się miejscem, do którego turyści udają się, aby podziwiać dziką przyrodę.”

” *Dzięki finansowemu wsparciu z programu rozwoju obszarów wiejskich udało mi się przekształcić moją przyczepę w ruchomą stację do obserwacji ptaków. Bez tej dotacji byłoby to praktycznie niemożliwe.* ”

Almudena García Álvarez

Przyszłość leśnictwa w UE: rozwój możliwości zawodowych młodych leśników w Finlandii

Młodzi ludzie z obszarów wiejskich mogą znaleźć zatrudnienie w różnych częściach europejskiego sektora leśnego. Młodzi leśnicy z poszczególnych państw członkowskich korzystają z pomocy finansowej otrzymywanej z EFRROW przy rozbudowie potencjału ich przedsiębiorstw.

© Tim Hudson

Europejskie lasy są uznawane za tradycyjne źródło drewna, które jest wykorzystywane do różnych celów, w tym jako materiał konstrukcyjny w budownictwie oraz materiał opałowy. Zasoby leśne gwarantują również m.in.: ochronę różnorodności biologicznej, produkcję żywności, konserwację krajobrazu, a także stanowią miejsce rekreacji. Te wielorakie funkcje pełnione przez lasy znajdują odzwierciedlenie w polityce rozwoju obszarów wiejskich UE, która pozostaje elastyczna, tak aby uwzględnić różnorodność zrównoważonej gospodarki leśnej.

Przegląd *projektów realizowanych przez EFRROW w sektorze leśnym*¹³ podkreśla zakres i wielkość wsparcia, jakie UE zapewnia na rzecz wielofunkcyjnego leśnictwa w poszczególnych państwach członkowskich. Wsparcie udzielane przez EFRROW sektorowi leśniczemu dotyczy przede wszystkim projektów związanych z zatrudnieniem. Młodzi leśnicy mogą korzystać z tego wsparcia za pośrednictwem projektów, które zapewniają: szkolenia i doskonalenie umiejętności zawodowych dla młodych leśników; pomoc dla przedsiębiorstw leśnych oferujących miejsca pracy dla młodych osób z obszarów wiejskich; pomoc w zakładaniu bądź rozwijaniu przedsięwzięć gospodarczych przez młodych leśników prowadzących własną działalność.

Młodzi leśnicy

Atte Pesonen jest młodym leśnikiem z fińskiej wsi Koivumäki w regionie Tavastland, który prowadzi własną działalność gospodarczą. Ma 23 lata i jest właścicielem niewielkiego przedsiębiorstwa

wiejskiego sprzedającego maszyny leśne i rolnicze. Oferuje on usługi z zakresu transportu i rozrzucania gnojowicy. Jego działalność specjalizuje się w zakresie przetwarzania drewna na wióry drzewne wykorzystywane później jako paliwo w systemach opartych na energii odnawialnej. Wsparcie udzielone panu Pesonenowi przez program rozwoju obszarów wiejskich z kontynentalnej części Finlandii pomogło mu poszerzyć tę gałąź jego działalności.

Pan Pesonen lubi swoją pracę i nie chce z niej zrezygnować. „Całe życie mieszkałem na wsi i nie zamierzam tego zmieniać”, mówi. Mężczyzna docenia satysfakcję, jaką daje mu praca w branży leśniczej. „Jedną z najprzyjemniejszych rzeczy w mojej pracy jest panujący dookoła spokój. Niektóre maszyny towarzyszące robocie są wprawdzie dosyć hałaśliwe, ale spędzanie przerw na posiłki w leśnym zaciszu jest bardzo kojącym doświadczeniem.”

„Mój region stwarza dobre możliwości do rozbudowy przedsiębiorstwa, którą planuję. Region Tavastland jest jednym z najlepszych i najbardziej produktywnych obszarów leśnych w Finlandii. Jednak w moim przekonaniu nie wykorzystuje się w pełni potencjału drzemiącego w tych lasach. Wydaje mi się, że można by zwiększyć lokalną produkcję opartą na leśnictwie. To właśnie chęć zwiększenia produkcji bioenergii spowodowała, że ubiegałem się o pomoc z programu rozwoju obszarów wiejskich. Coś mi mówi, że do tego typu przedsiębiorstw leśniczych należeć będzie przyszłość.”

Pan Pesonen starał się o wsparcie z programu rozwoju obszarów wiejskich na rzecz zakładania i rozwijania przedsiębiorstw, aby zakupić nowoczesną i wydajną rozdrabniarko-kruszarke. „Moim

celem było podniesienie jakości sprzętu poprzez zakup nowego i większego rębaka, który produkowałby wióry lepszej jakości. Innymi słowy takie, które byłyby mniejsze i o jednolitym rozmiarze. Wykorzystanie odpowiednio obrobionych wiórów w kotłach opalanych odpadami drzewnymi zwiększa wytwarzaną przez nie energię, w związku z czym umożliwia mi sprzedaż wiórów po wyższej cenie.”

Wartość dodana

Opisany przykład projektu realizowanego przez EFRROW podkreśla korzyści, które można zapewnić większym przedsiębiorstwom poprzez wnoszenie wartości dodanej do surowców takich jak drewno. Dzięki EFRROW młody leśnik zdobył częściowe fundusze na pokrycie kosztów nowej technologii, która nie tylko jest w stanie wnieść wartość dodaną do produkowanych przez niego wiórów, ale również zwiększyć produktywność przedsiębiorstwa. „Nowa maszyna wytwarza więcej wiórów na godzinę pracy, co zapewnia mi kolejne korzyści. Zdolność przetwarzania większej ilości drewna na godzinę przy lepszej jakości produkcji sprawia, że moje przedsiębiorstwo jest bardziej atrakcyjne dla klientów”, potwierdza Pan Pesonen.

„Dotacje otrzymane z programu rozwoju obszarów wiejskich zapewniły mi wiarygodność finansową, której potrzebowałem, żeby otrzymać kredyt na pokrycie pozostałych kosztów zakupu nowej maszyny. Bez tych pieniędzy byłoby mi bardzo trudno ubiegać się o pożyczkę. Zarówno otrzymane przeze mnie dotacje jak i pożyczka uzyskana z banku były dla mnie bardzo ważne, ponieważ zmniejszyły ryzyko gospodarcze mojego przedsiębiorstwa.”

Wsparcie finansowe z EFRROW udzielane, aby wesprzeć pomysły na rozwój obszarów wiejskich przedstawiane przez młodych (i starszych), może zatem stanowić doskonałe narzędzie umożliwiające pozyskanie dla projektu innych źródeł finansowania. Instytucje kredytowe mogą uzyskać zaufanie do wnioskodawców ubiegających się o dofinansowanie z UE na podstawie analizy ekonomiczno-finansowej dołączonej do ich biznesplanów przez osoby zarządzające budżetem dotacyjnym EFRROW.

Pan Pesonen jest świadom wkładu, jaki w funkcjonowanie jego działalności miały wsparcie finansowe z EFRROW i pieniądze pożyczone z banku. „Pomogły mi wytyczyć kierunek rozwoju mojego przedsiębiorstwa, ze względu na bardziej stabilną sytuację gospodarczą. Oznacza to, że mogę zacząć myśleć o dalszych możliwościach rozwoju.”

Wsparcie z EFRROW może stanowić doskonałe narzędzie umożliwiające pozyskiwanie dodatkowych inwestycji finansowych w projekty dotyczące rozwoju obszarów wiejskich realizowane przez młodych ludzi.

“Zastanawiam się obecnie nad sposobem usprawnienia usług w zakresie transportu i rozrzucania obornika. Wykorzystuję do tej pracy swoich pracowników i rozważam możliwości, jakie stwarza rozrzucanie ścieków oczyszczonych jako nawozu do użytków rolnych.”

© Positivo Oy, Päivi Piispa

17

„Zdolność przetwarzania większej ilości drewna na godzinę przy lepszej jakości produkcji sprawia, że moje przedsiębiorstwo jest bardziej atrakcyjne dla klientów.”

Atte Pesonen

Kultura młodzieży wiejskiej: lokalne centrum kultury pomaga bułgarskiej młodzieży w utrzymaniu dziedzictwa obszarów wiejskich

EFROW pomaga w modernizacji intensywnie eksploatowanego młodzieżowego centrum kultury położonego w jednej z bułgarskich wsi, które zapewnia młodym ludziom dostęp zarówno do tradycyjnych rozrywek kulturalnych jak i bardziej współczesnych form spędzania czasu.

Wielu młodych ludzi z chęcią uczestniczy w różnych formach zajęć młodzieżowych, takich jak: zajęcia muzyczne, taneczne, teatralne, sportowe czy rozrywkowe. Na wsi dostęp do nich jest często ograniczony, co może zniechęcać młodych ludzi do pozostania na obszarach wiejskich. Inne artykuły z tej serii zwracają uwagę na problemy związane z migracją młodzieży z obszarów wiejskich oraz na długotrwałe, negatywne skutki, jakie to zjawisko może mieć dla całej Europy.

Unijna polityka w zakresie rozwoju obszarów wiejskich stosuje specjalne środki w celu wspierania „podstawowych usług dla gospodarki i ludności wiejskiej”. Wsparcie to jest jednym ze sposobów, dzięki którym lokalne społeczności mogą rozwiązać problem dostępu do młodzieżowych rozrywek poprzez wykorzystanie odpowiednich funduszy. Należy ponadto zauważyć, że podobne przedsięwzięcia mogą liczyć na wsparcie nie tylko ze strony unijnej polityki rozwoju obszarów wiejskich.

Istnieje mnóstwo organizacji, w tym instytucji rozwojowych, organizacji charytatywnych, grup wolontaryjnych i organów rządowych na wszystkich szczeblach (międzynarodowym, krajowym, regionalnym i lokalnym) gotowych zapewnić projektom związanym z kulturą młodzieżową cenną pomoc. Także pozostałe organy i fundusze UE stanowią użyteczne źródła wsparcia dla kultury młodzieżowej na obszarach wiejskich. Należą do nich organy zaangażowane we

© Evgeni Nechev

wspieranie *rozwoju regionalnego*¹⁴ i *integracji społecznej*¹⁵, jak również *edukacji oraz kultury*¹⁶. Ten ostatni rodzaj sponsoruje na przykład grupy parasolowe jak chociażby *Rural Youth Europe*¹⁷.

Przykłady wsparcia, jakiego polityka UE w zakresie rozwoju obszarów wiejskich udziela za pośrednictwem EFROW w celu poprawy dostępności form aktywności kulturowej dla młodzieży na obszarach wiejskich, można znaleźć w *bazie danych projektów Europejskiej Sieci na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich*¹⁸.

Pochodzący z bazy danych przykład gminy Biała w Bułgarii pokazuje, jak fundusze EFROW mogą być wykorzystywane w celu wspierania rozwoju kultury młodzieżowej w społecznościach wiejskich poprzez renowację i modernizację obiektów pełniących rolę młodzieżowych centrów kultury.

Tradycje kulturowe

Położona w północnej części kraju Biała jest jedną z dziewięciu gmin w obwodzie Ruse w Bułgarii i liczy około 17 000 mieszkańców. Biała mierzy się z wieloma wyzwaniami związanymi z migracją młodzieży, przed którymi stoją obszary wiejskie w całej Europie. Podsumowuje je zastępca wójta, Dimitrina Tzvetkova. „Młodzi ludzie z naszej społeczności chcieliby, żeby nasz region był bardziej nowoczesny i dysponował odpowiednimi obiektami, z których mogliby korzystać. Uważają, że Biała powinna być atrakcyjna nie tylko dla

14 http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/regional/index_pl.cfm

15 <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=750>

16 http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/index_en.htm

17 <http://www.ruralyoutheurope.com>

18 http://enrd.ec.europa.eu/policy-in-action/rdp_view/en/view_projects_en.cfm

nich, ale również dla przyjezdnych, których obecność dawałaby tubylcom lepsze perspektywy zawodowe.”

„Coraz więcej młodych ludzi wyprowadza się z miasta i okolic ze względu na kryzys ekonomiczny i rosnące bezrobocie. Nasz projekt rozwoju obszarów wiejskich dotyczący lokalnego centrum kultury ma na celu podniesienie morale młodych ludzi w tych trudnych czasach poprzez oddanie do ich dyspozycji nowoczesnego obiektu, dzięki któremu będą mogli uczestniczyć w różnych formach młodzieżowej rozrywki.”

„Pomimo swoich skromnych rozmiarów Biała zawsze była ośrodkiem wielu inicjatyw kulturalnych, w których nadal aktywnie uczestniczą tutejsi młodzi ludzie. Od 1984 r. funkcjonuje u nas grupa młodzieżowa zaangażowana w różnego rodzaju przedsięwzięcia kulturalne. Nasze centrum kultury zajmuje się z kolei kultywowaniem i popularyzacją lokalnego dziedzictwa kulturowego wśród młodych ludzi. Ze względu na rolę, jaką pełni, zależało nam na jego modernizacji. Nowoczesne centrum lepiej służyłoby młodzieży, która chętniej spędzałaby w nim czas wolny”, tłumaczy pani Tzvetkova.

Obiekt wielofunkcyjny

Grupy młodzieżowe organizują w centrum kultury w Białej próby teatralne oraz przedstawienia, a także zajęcia z tańca towarzyskiego, tańca ludowego i folkloru bułgarskiego. Odbývają się tam również spotkania, na których młodzież śpiewa współczesne piosenki. Budynek, który nie był remontowany od kilkudziesięciu lat, jest również siedzibą dziecięcego klubu książki, grupy artystycznej oraz klubu internetowego; korzystają z niego także różne stowarzyszenia sportowe. Informacja, że program rozwoju obszarów wiejskich postanowił współfinansować prace renowacyjne obiektu, spotkała się z pozytywną reakcją wszystkich dotychczasowych użytkowników centrum.

„Dzięki wsparciu udzielonemu przez EFRROW możemy poprawić jakość życia młodych ludzi. Jesteśmy na etapie przygotowań do modernizacji centrum. Planujemy wymianę dachu oraz całkowitą restaurację wnętrza. Chcemy, aby usługi oferowane przez centrum były ogólnodostępne, dlatego po remoncie budynek będzie wyposażony w toalety przystosowane dla osób niepełnosprawnych. Zadbamy także o lepszą izolację cieplną, dzięki której zredukujemy wydatki na ogrzewanie, a centrum stanie się przyjaźniejsze dla środowiska. Przez wzgląd na środowisko zamontowana zostanie również nowoczesna instalacja grzewcza, wodociągowa i kanalizacyjna”, podkreśla pani Tzvetkova.

Młodzi ludzie uczestniczyli w fazie przygotowawczej projektu EFRROW. Dzięki ich zaangażowaniu powstanie obiekt, w którym

Zarówno fundusze unijne jak i inne źródła finansowania koncentrują się na poprawie usług w zakresie kultury młodzieżowej w społecznościach wiejskich.

przez wiele kolejnych lat młodzież będzie mogła korzystać z różnego rodzaju młodzieżowych rozrywek.

Praca w ramach projektu nad centrum kultury spełnia również kryteria szerszego programu działań na rzecz integracji społecznej skierowanych do młodzieży w Białej, który we współpracy z władzami lokalnymi finansuje Bank Światowy.

Pozytywne rezultaty

Denis Bratanov jest młodym mieszkańcem Białej, który codziennie korzysta z obiektów sportowych na terenie centrum kultury. „Uważam, że projekt dotyczący modernizacji centrum jest niezwykle ważny dla miejscowej ludności, której brakuje możliwości uczestnictwa w różnego rodzaju wydarzeniach kulturalnych. Wierzę, że dzięki realizacji tego przedsięwzięcia w naszym regionie organizowane będzie więcej różnorodnych imprez. To pozytywna zmiana. Właśnie takie zmiany sprawiają, że chcę zostać w moich rodzinnych stronach. W nowo wyremontowanym centrum kultury będziemy mogli spędzać czas wolny ciekawiej niż dotychczas”, komentuje pan Bratanov.

© Vladimir Karadeniev

„Nasz projekt rozwoju obszarów wiejskich dotyczący lokalnego centrum kultury ma na celu podniesienie morale młodych ludzi w tych trudnych czasach.”

Dimitrina Tzvetkova, zastępca wójta gminy Biała

Obowiązki z zakresu ochrony przyrody: płatności rolnośrodowiskowe młodego włoskiego rolnika przynoszą obopólne zyski jemu i Sardynii

Wsparcie otrzymane z EFRROW przez młodego rolnika produkującego ekologiczną wołowinę na Sardynii zwiększa konkurencyjność jego działalności i lokalnej gospodarki wiejskiej, przy jednoczesnym ograniczeniu szkodliwego wpływu wywieranego na tamtejszą bazę zasobów naturalnych.

Krajowa sieć obszarów wiejskich we Włoszech dołożyła wielu starań, aby zapewnić najmłodszym przydatny wybór usług pomocowych. Obejmuje on specjalistyczne strony internetowe (www.rural-4kids.it i www.rural4teens.it), które mają na celu wyjaśnienie, co oznacza rozwój obszarów wiejskich i dlaczego ma on istotne znaczenie dla najmłodszych grup wiekowych.

Kolejnym wirtualnym narzędziem wykorzystywanym przez krajową sieć obszarów wiejskich, za pośrednictwem którego młodzi ludzie mogą wymieniać opinie i informacje, jest prowadzony przez nią blog dostępny pod adresem www.youruralnet.it. Młodzi rolnicy z różnych zakątków Włoch dyskutują na stronie na tematy takie jak: konkurencyjność gospodarstw rolnych, jakość produktów, marketing, energia w obszarach wiejskich, czy ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu.

Częstym wątkiem dyskusji poruszanych na blogu są kwestie ekologiczne, co odzwierciedla zainteresowanie młodych włoskich rolników zasobami naturalnymi. Podobnie jak w innych krajach również we Włoszech zwrócono uwagę młodych rolników na konieczność zrównoważenia ich potrzeb zarobkowych z potrzebą dbania o surowce, na których opiera się działalność ich przedsiębiorstw.

Świadoma tej fundamentalnej konieczności jest również największa europejska organizacja zrzeszająca młodych rolników, CEJA¹⁹. CEJA wspiera udział młodych rolników w programach, które przyczyniają się do zachowania długoterminowego potencjału terenów wiejskich. Wezwała niedawno do reform wspólnej polityki rolnej w celu rozszerzenia listy potencjalnych środków „ekologizacji” pozostających do dyspozycji gospodarstw rolnych.

© 123RF

Środki rolnośrodowiskowe

Programy działań rolnośrodowiskowych współfinansowane przez EFRROW są jednym z głównych narzędzi wspólnej polityki rolnej w odniesieniu do zrównoważonego rolnictwa. Programy ekologiczacji posiadają największy budżet EFRROW na szczeblu unijnym. Młodzi rolnicy w całej Europie korzystają z płatności rolnośrodowiskowych, aby usprawnić funkcjonowanie swoich przedsiębiorstw. Przykładem rolnika, który uczestniczy w typowym programie rolnośrodowiskowym, jest pochodzący z Sardynii Andrea Loche.

Pan Loche, który ma obecnie 36 lat, przejął na siebie obowiązki prowadzenia 175-hektarowego gospodarstwa w wieku 25 lat. Od tego czasu koncentrował się na sektorze ekologicznego mięsa, zachowując przy tym zamiłowanie do działalności rolniczej. „W mojej pracy i życiu na wsi szczególnie podoba mi się poczucie wolności, które czerpię z możliwości przebywania w moim gospodarstwie. Bardzo sobie cenię bliskość natury, która wiąże się z moją pracą”, mówi pan Loche.

Priorytetem pana Loche pozostaje ochrona naturalnych właściwości jego ziemi. W tym celu skorzystał on z funduszy programu rolnośrodowiskowego udzielanych na rzecz metod produkcji ekologicznej przez program rozwoju obszarów wiejskich w Sardynii. Współfinansowanie EFRROW zapewnione w ramach programu rolnośrodowiskowego przewiduje płatności w rocznych transzach o wysokości około 62 EUR za każdy hektar gruntów, który jest eksploatowany przez pana Loche w ekologiczny sposób. Płatności te są zgodne z unijnymi zasadami rolnośrodowiskowymi. Można się

o nie ubiegać na nieprzerwany okres pięciu lat. W przypadku pana Loche płatności są przydzielane pod warunkiem, że przedłoży on coroczne zaświadczenie z informacją, że jego gospodarstwo spełnia ściśle określone normy ekologiczne.

„Moja działalność opiera się na umiejętności odpowiedniej uprawy ziemi i hodowli zwierząt, dzięki którym moje produkty mięsne mogą być urzędowo sklasyfikowane jako ekologiczne przez włoski krajowy organ certyfikacji. Ta klasyfikacja umożliwia mi sprzedaż produktów po wyższej cenie. Klienci wiedzą, że kupują żywność wysokiej jakości, która została wyprodukowana w bezpieczny sposób oraz w poszanowaniu dla zasobów naturalnych. Płatności rolnośrodowiskowe wyrównują koszty, które wiążą się z ekologiczną uprawą ziemi i hodowlą zwierząt na terenie Sardynii.”

„Jedną z wykorzystywanych przeze mnie technik rolnictwa ekologicznego jest stosowanie płodozmianu w zakresie roślin pastewnych, co polega na obsiewaniu różnych pól innymi zbożami każdego roku. Taki system użyźnia glebę. Pilnujemy, żeby każde pole było regularnie obsiewane roślinami takimi jak koniczyna czy rośliny strączkowe, które wzbogacają ziemię w azot. W konsekwencji używamy mniejszej ilości nawozu, a jedyny, który stosujemy to obornik bądź nawozy naturalne. Rotacja zbóż zapobiega również namnażaniu się szkodników, które przyzwyczajają się do żerowania na konkretnym rodzaju roślin. Ma to bezpośrednie przełożenie na stan mojej hodowli, ponieważ dzięki rotacji zasiewów, zwierzęta są mniej narażone na ryzyko chorób wywołanych przez szkodniki.”

„Kolejnym istotnym sposobem ochrony jakości gleby, a co za tym idzie możliwości produkcji paszy dla zwierząt, jest upewnienie się, że na tym samym terenie nie pasie się jednocześnie zbyt wiele zwierząt. Gleba w Sardynii może prędko ulec wyjałowieniu, jeżeli jest nadmiernie eksploatowana. Żeby ją chronić, musimy zmniejszyć zagęszczenie zwierząt”, wyjaśnia pan Loche. Stan gleby w poszczególnych państwach członkowskich zależy od podobnych czynników. Wszyscy rolnicy (młodzi i starsi) zdaje sobie sprawę, że gospodarka zwierzęca jest kluczowym narzędziem zapewniającym zrównoważone użytkowanie gruntów rolnych.

Korzyści gospodarcze

Dzięki wsparciu rolnośrodowiskowemu udzielonemu panu Loche przez EFRROW na rzecz hodowli bydła

Młodzi rolnicy mogą być wulkanem nowych pomysłów dotyczących rozwoju obszarów wiejskich, takich jak utworzenie grup współpracujących ze sobą producentów, zwiększając w ten sposób konkurencyjność ich poszczególnych członków.

prowadzonej na otwartej przestrzeni, stał się on szanowanym w swoim regionie rolnikiem. Pan Loche sprawuje również funkcję wójta. Miał też możliwość propagowania swojego zamiłowania do rolnictwa ekologicznego, odgrywając wiodącą rolę w utworzeniu nowej grupy producentów przedsiębiorstw ekologicznych.

„Jestem współzałożycielem organizacji Consorzio Produttori Sardegna Bio – grupy producentów, która zrzesza obecnie 130 członków. Wszyscy członkowie naszej grupy produkują żywność oraz paszę, które krajowy organ certyfikacji sklasyfikował jako ekologiczne. Pracując wspólnie jako małe przedsiębiorstwa możemy korzystać z przywilejów, którymi cieszą się duże firmy. Dzięki temu możemy sprzedać szerszą gamę lokalnych produktów ekologicznych większej liczbie klientów”, podkreśla pan Loche.

Oparte na współpracy podejście służące wzmocnieniu łańcucha dostaw produktów ekologicznych od mniejszych gospodarstw wpisuje się w cele strategiczne UE dotyczące polityki rozwoju obszarów wiejskich. Z tego względu metody przyjęte przez włoskiego rolnika i jego współpracowników można uznać za odpowiednie do powielania w innych częściach UE.

© 123RF

„Pracując wspólnie jako małe przedsiębiorstwa możemy korzystać z przywilejów, którymi cieszą się duże firmy.”

Andrea Loche

Europejska Sieć na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich on-line

<http://enrd.ec.europa.eu/>

The screenshot shows the ENRD website interface. At the top, it reads "EUROPEJSKA SIEĆ NA RZECZ ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH (ENRD)" and "Łączenie europejskiej wsi...". Below this, there is a navigation menu with items like "Strona główna", "Polityka w Akcji", "Planowanie i Ocena", "Zagadnienia", "LEADER", "Słowo i Światło", "Publikacje & Media", "Wydarzenia i Spotkania", "Info", and "LOGIN".

The main content area features a section titled "Europejska Sieć na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (ENRD)" with a sub-header "Łączenie europejskiej wsi...". Below this, there is a banner for "ENRD MAGAZINE" with the text "Najnowszy numer jest już dostępny online!".

At the bottom of the main content area, there is a map of Europe with various icons representing different countries. A call to action is overlaid on the right side of the screenshot, enclosed in a green starburst shape:

Chcielibyśmy poznać Państwa opinie na temat niniejszej publikacji. Aby wypełnić krótki formularz ewaluacyjny online, prosimy kliknąć *tutaj**

*<http://www.surveymonkey.com/s/PKWNYF3>

Urząd Publikacji

ISSN: 1977-0413